

DEBATA 6. WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE

MIEJSCE DEBATY: Leszno

DATA DEBATY: 26/08/2015

UCZESTNICY DEBATY:

W dyskusji wzięło udział trzydziestu sześciu gości. Wśród uczestników debaty znaleźli się przedstawiciele samorządów, centrów gospodarki odpadami, przedsiębiorstw gospodarki komunalnej, przedstawiciele sektora energetycznego, firmy zajmujące się gospodarką odpadami oraz przedstawiciele środowisk naukowych z województwa wielkopolskiego. Zaproszenie na debatę zostało przyjęte przez:

- Urząd Gminy Pakosław;
- MPWiK Sp. z o.o.;
- WIOŚ Delegatura Leszno;
- Spółka Wodno-Ściekowa "GWDA" sp. z o. o.;
- Gmina Przemęt
- Miejski Zakład Oczyszczania Sp. z o.o.;
- Tons Mejer Zachód;
- MPEC Leszno;
- Gmina Świąciechowa;
- ZKG Kalisz;
- MSOK Sp. z o.o.;
- Związek Międzygminny Selekt;
- Gmina Piaski;
- Gmina Łądek;
- Miasto Leszno;
- UMiG Jarocin;
- Związek Międzygminny "Obra";
- Gmina Jarocin.

Ponadto w debacie wzięło udział pięciu przedstawicieli zespołu LIFE COGENERATION.PL.

- Arkadiusz Primus – Koordynator Projektu
- Klaudia Pietryszyn – Ekspert ds. merytorycznych
- Adam Bodziak - Specjalista ds. Promocji i Komunikacji
- Karolina Jąderko – specjalista ds. wpływu projektu na problem środowiskowy z ramienia Taktyk Sp. z o.o.
- Łukasz Łapiński - Asystent Koordynatora Projektu

Prezes spółki Investeko S.A. - Arkadiusz Primus, rozpoczął spotkanie od przywitania gości i podziękowania za przybycie. Następnie w kilku zdaniach określił cel debaty, przedstawił program wystąpienia oraz zachęcił gości do czynnego udziału w debacie.



Obraz 1. Powitanie Gości przez Prezesa

Prezentacja wygłoszona przez Arkadiusza Primusa podzielona jest na **pięć** bloków tematycznych. **Pierwszy** z nich dotyczy informacji ogólnych o firmie, w której przedstawia sylwetkę spółki i określa jej profil działalności. **Następnie** omówione zostają dane dotyczące zagospodarowania odpadów komunalnych w Europie, Polsce oraz konkretnym województwie, wspominając o właściwościach fizykochemicznych odpadów z ukierunkowaniem na właściwości nadsitówki. Wprowadzeniem do **trzeciej** części jest opis obecnego systemu gospodarki odpadami dla regionów zamieszkałych przez 150-300 tys. Mieszkańców. Przeanalizowana zostaje specyfika takiego regionu z uwzględnieniem możliwości wprowadzenia systemu recykulacyjnej gospodarki odpadami komunalnymi, która opiera się na maksymalnym wykorzystaniu odpadu jako surowca.

W **czwartym** bloku tematycznym rozpatrywane zostają procesy technologiczne poszczególnych węzłów, w szczególności procesu zgazowania osadów ściekowych i frakcji nadsitowej odpadów komunalnych. W **piątym** bloku tematycznym omówione zostają warunki dofinansowania projektu Lifecogeneration.pl z funduszy europejskich oraz NFOŚiGW, założenie ekonomiczne przedsięwzięcia ze wskazaniem punktów wrażliwych realizacji projektu.



Obraz 2. Moderator Debaty- Arkadiusz Primus

A. CHARAKTERYSTYKA REGIONU

Województwo wielkopolskie znajduje się w centralnej części Polski. Graniczy z województwami: kujawsko-pomorskim, łódzkim, opolskim, dolnośląskim, lubuskim, pomorskim i zachodniopomorskim.



Obraz 3. Lokalizacja województwa wielkopolskiego

Główny Urząd Statystyczny szacuje, że w 2013 r. w województwie wielkopolskim zebrano ok. 950 tys. Mg odpadów komunalnych, w tym 817,2 tys. Mg bez wyselekcjonowania. Oznacza to, że 86% odpadów klasyfikowane było jako zmieszane odpady komunalne. Województwo podzielone jest 10 regionów gospodarki odpadami. Na terenie województwa wielkopolskiego budowane są dwie instalacje termicznego przekształcania odpadów komunalnych, w Poznaniu o wydajności 210 000 Mg/rok oraz w

Koninie 94 000 Mg/rok. W województwie funkcjonuje 12 związków gmin, które reprezentują zrzeszane w ramach związku gminy.



Obraz 4. Podział województwa na regiony gospodarki odpadami

Uchwałą nr VIII/201/2015 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 29 czerwca 2015 r. zmieniająca uchwałą XXV/441/12 Sejmiku Województwa z dnia 27 sierpnia 2012 r. w sprawie wykonania Planu gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 województwo zostało podzielone na regiony gospodarki odpadami w którym funkcjonują następujące instalacje regionalne:

Tabela 1. Regionalne instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych w regionach gospodarki odpadami komunalnymi województwa opolskiego- RIPOK

Lp.	Region gospodarki odpadami	Rodzaj instalacji	Lokalizacja instalacji
1	I	Kompostownia	Piła
		Składowisko odpadów	Kłoda gm. Szydłowo
		Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowe-Toniszewo-Kopaszyn 1. Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (część mechaniczna i biologiczna) 2. składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne 3. instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i bioodpadów (kompostownia)	Nowe-Toniszewo-Kopaszyn gm. Wągrowiec
2	II	Kompostownia pryzmowa	gm. Suchy Las
		Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	gm. Suchy Las
3	III	Składowisko odpadów	Mnichy gm. Międzychód
4	IV	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych	gm. Czempień

5	V	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych	Trzebania gm. Osieczna
		Składowisko odpadów	Trzebania gm. Osieczna
6	VI	Składowisko odpadów	Witaszyczki gm. Jarocin
7	VII	Instalacja mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (część mechaniczna i biologiczna)	Lulkowo gm. Gniezno
		Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Lulkowo gm. Gniezno
		Instalacja do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kopostownia)	Lulkowo gm. Gniezno
8	VIII	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych	Konin

		Składowisko odpadów	Konin
9	IX	Składowisko odpadów	Ostrów Wlkp.
		Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa: 1. Składowisko odpadów; 2. Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów; 3. Kompostownia;	Olszowa, gm. Kępno
10	X	Mechaniczno-biologiczne przetwarzanie odpadów komunalnych	gm. Ceków-Kolonia

Wg WPGO na przestrzeni lat 2008-2010 systematycznie spadała ilość zbieranych zmieszanych odpadów komunalnych, co zostało przedstawione w tabeli 2.

Tabela 2. Procentowy udział zebranych zmieszanych odpadów komunalnych

Lata	% zebranych zmieszanych odpadów komunalnych
2008	88%
2009	84%
2010	82%

W 2010 r. odebrano i zebrano ok. 951,9 tys. Mg odpadów komunalnych. Największy udział stanowiły zmieszane odpady komunalne, ok. 93%. Procesom unieszkodliwiania poddawanych było blisko 2x więcej odpadów niż procesom odzysku. Poziom wysegregowania odpadów ze strumienia odpadów komunalnych zebranych i unieszkodliwionych w 2010 r. wyniósł 3,5%.

B. PROBLEMY W GOSPODARCE ODPADAMI I OSADAMI ŚCIEKOWYMI W REGIONIE

ODPADY

Wg WPGO ok. 15% odpadów komunalnych trafia w sposób niekontrolowany do środowiska. Systemem zorganizowanej zbiórki odpadów objętych jest ok. 80% Mieszkańców województwa. W WPGO zostały zidentyfikowane najważniejsze problemy w zakresie gospodarowania odpadami:

1. Nieprzestrzeganie przez część przedsiębiorców obowiązków w zakresie gospodarki odpadami;
2. Wysokie koszty nowoczesnych rozwiązań technologicznych prowadzących do minimalizacji wytwarzanych odpadów;
3. Nieprawidłowe postępowanie z wytwarzanymi odpadami w sektorze małych przedsiębiorstw (np. porzucanie odpadów w miejscach nielegalnego składowania);
4. Niedostateczny nadzór nad przedsiębiorstwami i prawidłowym gospodarowaniem odpadami;
5. Unieszkodliwianie odpadów przede wszystkim przez ich składowanie;
6. Na terenach wiejskich i miejsko-wiejskich nie wszystkie gminy prowadzą selektywną zbiórkę odpadów;
7. Brak zorganizowanego systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji;
8. Odpady wielkogabarytowe oraz niebezpieczne były zbierane selektywnie w niewielkich ilościach;
9. Niedostateczna świadomość ekologiczna społeczeństwa, co w konsekwencji powoduje brak postępów w selektywnym zbieraniu, zwłaszcza odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz wykorzystywanie odpadów z tworzyw sztucznych w celach opałowców.

OSADY

W 2010 r. w województwie wytworzono ponad 249 tys. Mg osadów ściekowych, gdzie odzyskowi poddanych zostało ponad 192 tys. Mg, a unieszkodliwieniu ponad 5,4 tys. Mg. Pozostała część osadów ściekowych jest magazynowana. Zagospodarowanie tych odpadów odbywa się w instalacjach o wydajności 209 tys. Mg oraz w Elektrowni w Koninie.

Wśród najważniejszych problemów związanych z gospodarką osadami ściekowymi wyróżnia się:

- Brak kompleksowego systemu gospodarki osadami ściekowymi.
- Skażenie mikrobiologiczne oraz wysoka zawartość metali ciężkich części osadów uniemożliwia ich pełne wykorzystanie w rolnictwie.
- Część osadów ściekowych magazynuje się na terenie oczyszczalni oraz unieszkodliwia na składowiskach odpadów, co należy uznać za zjawiska niekorzystne.

C. NAJLEPSZE PRAKTYKI W REGIONIE

Zapobieganiu powstawaniu odpadów mają służyć organizowane kampanie informacyjne dotyczące selektywnego zbierania surowców wtórnych oraz działania promujące naprawy i ponowne wykorzystanie materiałów i produktów. Zapobieganie powstawaniu odpadów polega na tworzeniu domowych przykompostowni oraz na edukacji społeczeństwa w zakresie postępowania z odpadami.

Na terenie województwa wielkopolskiego budowane są dwie instalacje termicznego przekształcania odpadów, które przyjmować będą zmieszane odpady komunalne. Jest to bardzo dobra

praktyka zagospodarowania odpadów o właściwościach kalorycznych i dużym stopniu biodegradowalności.

D. MOŻLIWOŚCI WDROŻENIA NOWEJ TECHNOLOGII GOSPODARKI ODPADAMI W REGIONIE

Istnieją odpowiednie uwarunkowania formalne umożliwiające wdrożenia innowacyjnych projektów służące energetycznemu zagospodarowaniu odpadów. W województwie większość wytwarzanych odpadów to zmieszane odpady komunalne, które w pierwszej kolejności powinny być przetwarzane w instalacjach MBP. Pozostałość z procesów sortowania będzie transportowana do ITPOK, instalacji produkcji paliwa alternatywnego lub składowana na składowiskach. Do jednostek potencjalnie zainteresowanych projektem należy administracja samorządowa, która dysponuje instalacjami regionalnymi. Część gmin posiada wolne środki finansowe, które mogą wzmocnić kapitał projektu.

E. INNE WNIOSKI Z DEBATY

W sposób szczególny potraktowane zostały tematy związane ze źródłem przychodu dla instalacji Lifecogeneration.pl. Dyskusję rozpoczęto wystąpieniem przedstawiciela władz samorządowych, który pytał o gwarancje stałej ilości energii elektrycznej przez okres 15 lat, jako jeden z wymogów, które musi zadeklarować eksplorator instalacji, aby wziąć udział w aukcji. Po roku 2016, przychód z aukcji będzie jedynym źródłem wsparcia dla energii elektrycznej wytworzonej w OZE. Kolejnym tematem do dyskusji były ceny sprzedaży czarnej energii do sieci operatora systemu – jako niepewne i stanowiące ryzyko biznesowe dla każdej instalacji. Z sali padły pytania o zakładaną kaloryczność paliwa do instalacji, zakres zmienności wartości opałowych syngazu, które tolerować będzie silnik. Pytano również o pozostałości z procesu zgazowania, które należy zagospodarować. Dyskusja toczyła się również na temat najlepszej potencjalnej lokalizacji instalacji zgazowania, która do produkcji energii elektrycznej i ciepłej wykorzystuje osady ściekowe oraz frakcję nadsitową odpadów komunalnych. W nowych planach wojewódzkich niezbędnym załącznikiem będzie plan inwestycyjny, poruszono zatem kwestię zasady wpisów instalacji do owego załącznika. Na tym polu doszło do gorącej dyskusji między przedsiębiorcami i samorządowcami, gdyż Ci pierwsi uważają, że zapisy są krzywdzące dla przedsiębiorcy, a Ci drudzy utrzymują stanowisko, iż skoro gmina jest właścicielem odpadów to ma prawo kontrolować zarówno strumień odpadów jak i sposoby i miejsca ich zagospodarowania.